

Normes de Castelló: 75 anys

BERNAT JOAN I MARÍ

Secretari de Política Lingüística del Govern de Catalunya

ENGUANY FA SETANTA-CINC ANYS que es promulgaren les Normes de Castelló, anomenades així perquè s'aprovaren a Castelló de la Plana, al País Valencià. Les Normes de Castelló segellaren l'obra de normativització impulsada per Pompeu Fabra, amb l'acceptació d'una normativa unificada per a la llengua catalana, avalada per filòlegs i intel·lectuals del País Valencià, de les Illes Balears i de Catalunya.

Què varen significar les Normes de Castelló per a la llengua catalana? Quina transcendència té per a la consolidació de la llengua catalana el fet de comptar amb una normativització reeixida? En quina mesura aquella signatura, ara fa setanta-cinc anys, va permetre blindar mínimament el futur de la llengua, que era a punt de caure en l'etapa políticament més fosca de la nostra història dels dos darrers segles?

Moltes vegades ens passa la transcendència d'un fet concret, i, fins i tot, vist en perspectiva i passats tres quarts de segle, se'ns continua escapant. Però els pobles han de recuperar la seua memòria, si no volen perdre bous i esquelles pel camí. Les Normes de Castelló culminaven l'obra de dotació d'instruments formals per a la llengua catalana. El gran procés havia començat amb el Primer Congrés Interna-

cional de la Llengua Catalana, se n'havia encaminat la consolidació amb la creació de l'Institut d'Estudis Catalans, sota la dinàmica batuta d'Enric Prat de la Riba al capdavant de la Mancomunitat, i havia eclosionat amb l'obra unificadora i sistematitzadora de Pompeu Fabra. Les Normes constituïen la culminació del procés. La llengua catalana esdevenia, a partir d'aleshores, una llengua normativitzada, plenament apta per a l'alta cultura i per a la ciència, dotada dels instruments necessaris per poder desenvolupar-se en tots els àmbits d'ús.

Algú podria pensar, ingènuament, que el català fa realment poc temps que compta amb una normativa per a l'ús formal de la llengua. Tot depèn de les comparacions que hom pugui realitzar, a partir d'aquesta observació. La majoria de les llengües que actualment són oficials a la Unió Europea, per posar un exemple, no comptaven amb aquesta normativització completa i acabada l'any 1932. Les llengües nòrdiques, en general, es trobaven –tret del danès– en ple procés d'establiment de la normativa. A Noruega encara es discutia si es portava a terme una doble normalització (tal com es va fer finalment), o si s'intentava un únic model, de base danesa. A Polònia hom va considerar que la normativització de la llengua s'havia pogut completar, finalment, a principis dels anys seixantes del segle xx (és a dir, bastant després d'acabada la II Guerra Mundial). Finlàndia, sense pràcticament cap bagatge literari abans dels anys vuitantes del segle XIX, havia iniciat el procés de normativització després de la independència, i hom usava un model que encara no havia estat convenientment ratificat per autoritats acadèmiques competents. A Islàndia, tot plegat es trobava encara a les beceroles...

L'existència de tots els instruments necessaris perquè el català fos viable a tots els àmbits d'ús va fer encara més manifesta la tragèdia de la persecució franquista, però va

contribuir a blindar el model de llengua a preservar. Els enemics de la normalització del català insistiren contínuament en el fet que el català normatiu era una llengua «artificial», «inventada», que no parlava ningú col·loquialment. Amb totes aquestes invectives, l'únic que es feia era posar de manifest el procés normalitzador que havia culminat en les Normes de Castelló: el català comú tenia les mateixes característiques que qualsevol altra llengua comuna.

Aquest va ser el gran repte de la primera meitat del segle xx –dotar el català d'un model per a l'ús formal–; els grans reptes d'avui són ben nous, d'acord amb la nostra època: inserir plenament el català dins el món globalitzat de les noves tecnologies de la comunicació i maldar perquè la nostra llengua esdevingui, de fet, la llengua d'intercanvi entre els parlants del parell de centenars de llengües que avui dia formen part del nostre paisatge social.

El Punt, 27 de novembre de 2007, p. 14.